

Enn ein avdúkandi fundarfrágreiðing:

Schlüther stjórnin og Danske Bank drógu somu línu

Schlüther stjórnin legði lunnar undir bankabjargingarnar í Føroyum, við hjálp frá Fíggjareftirlitinum, avdúkar ein fundarfrágreiðing

Alt bendir á, at Den Danske Bank slapp sær undan milliarða undirskotinum í Føroya Banka, fleiri ár áðrenn partabrávaumbýtið fór fram.

Í blaðnum Jyllands Posten er frágreiðing um gongdina í málinum, frá tí Sjóvinnubankin fekk fíggjartrupulleikar 6. oktober 1992, og til partabrávaumbýtið varð veruleiki.

Longu í oktober 1992 visti Poul Schlüther, sum tá var forsætisráðharri, at Den Danske Bank ikki frameftir vildi fígga stóra undirskotið í Føroya Banka.

Bjargingin av kappingarneytanum Sjóvinnubankanum, hevði við sær, at halv milliarð krónur var flutt bankanum, sum landsstýrið rindaði. Tá tók Fíggjargrunnurin av 1992 við.

Danske Bank játtaði at tryggja Føroya Banka
Bæði Fíggjareftirlitið og danska stjórnin søgdu tá, at Den Danske Bank tryggjaði Føroya Banka, um hesin bankin fekk fíggjartrupulleikar.

Hóast hesi lyfti, helt idnadamálaráðið at tað eisini kundi gerast neyðugt at bjarga Føroya Banka.

Tað prógvar eitt skjal, sum danska blaðið hevur fingið innlit í. Hetta er eitt notat ella upprit, sum idnadamálaráðið hevur skrivað, bert átta dagar eftir, at danska stjórnin flutti Sjóvinnubankanum halva milliard.

Í uppritinum greiðir idnadamálaráðharrin frá, hví endamálsgreinin í Fíggjargrunninum er at flyta og eiga eginkapital í stóru føroyskum bankum, tá tað nú bert var Sjóvinnubankin, sum skuldi bjargast.

Endamálsorðingin er í breiðari merking, fyrri at lofta møguligum trupulleikum, sum eisini kunnu standast í hinum stór bankanum, sigur idnadamálaráðið.

Jógvan Sundstein sigur í dag við Jyllands Posten, at hann greitt skilir hetta sum var tað tilætlað, at báðir bankarnir skuldu yvirtakast, og at alt var planlagt frá byrjanini, tá Sjóvinnubankin varð bjargaður.

Endamálsorðingin í Fíggjargrunninum var eisini hent at hava bert fyra mánaðir seinni, tá Den Danske Bank fór til donsku stjórnina og fekk eina avtalu í lag, sum gav danska bankanum møguleikar at sleppa sær av við Føroya Banka. Henda avtalan

hevði við sær, at landsstýrið skuldi yvirtaka ábyrgdina frá Den Danske Bank. Hervið yvirtók landsstýrið eisini undirskotið í Føroya Banka, sum var umleið eina milliard krónur.

Búgvíð gjørt upp

Longu 2. oktober 1992 hevði Egil Mølgaard, stjóri í Fíggjareftirlitinum, gjørt búgvíð upp.

Sjóvinnubankin skuldi avseta góðar 900 mió. krónur móti tapi í 1992. Upphæddina skuldu føroyingar finna. Gjördu teir ikki tað, so fór Sjóvinnubankin á húsagang.

A hesum fundi fekk landsstýrið fyrilagt uppskotið um Fíggjargrunnin frá 1992, sum hann er nevndur í fundarfrásøgn frá fundinum í Fíggjareftirlitinum 2. oktober. Viðari stendur í fundarfrásøgnini, at Egil Mølgaard leysliga greiddi frá loysnini um ein grunn, sum skuldi virka sum "paraply" yvir Sjóvinnubankanum og Føroya Banka - um teir vóru samlagdir.

Henda loysnin kundi nýtast, til tess at tryggja samskipanina viðvíkjandi sanering av føroyska vinnulívinum og bygnaðin í føroyska samfelagnum.

Uppskotið hjá Egil Mølgaard, stjóra í Fíggjareftirlitinum var nærur profetiskt og ein forsøgn um tað, sum seinni gjørdist kjarnin í bankamálinum.

Sambært fundarfrásøgnini henda dagin og komandi dagarnar í Fíggjareftirlitinum, gjørdi Egil Mølgaard tað greitt fyrri føroyingunum, at kravið um halva milliard upphædd til Sjóvinnubankan, bert fyribils fór at bjarga bankanum.

Nógv stóri upphæddir skuldu til, 1,5 milliard krónur, varð neyðugt at seta í Sjóvinnubankan, um honum skuldi vera liv lagað í framtíðini.

Bankarnir báðir í trupulleikum

Fíggjareftirlitið gjørdi samstundis vart við, at hvorki leiðslan ella nevndin í Sjóvinnubankanum, hevði ábyrgdina av stóra tapinum. Trupulleikarnir í Sjóvinnubankanum var ein spegilsmynd av trupulleikum í føroyska búskapinum, og rakti tí eisini onnur - ikki minst kappingarneytan Føroya Banka. Har vóru eisini stórir trupulleikar.

Samstundis segði Egil Mølgaard, at hann legði dent á, at Føroya Banki í mun til Sjóvinnubankan, fór at verða førur fyrri at hóra undan, uttan hjálp frá donsku stjórnini og landsstýrinum. Aftan fyrri Føroya Banka stóð fíggjarligt tungvektarin Danske Bank.

Sambært fundarfrásøgnini í Fíggjareftirlitinum, sigur Egil Mølgaard, at hann frá Knud Sørensen, stjóra í Den Danske Bank, hevur fingið váttað, at bankin fór

at standa við sínum skyldum móvegis Føroya Banka, og at hann fór at flyta bankanum neyðuga ábyrgdarpening og tryggja gjaldfórið.

Hetta lyftið frá stjóranum Den Danske Bank varð endurtikið á fundinum náttina til 6. oktober í stjórnarmálaráðnum. Poul Schlüther fekk hjálp frá sínum floksfelaga Henning Dyrmosen, fíggjarmálaráðharran, sum við millumbilum ringdi til leiðandi politikarar í sosialdemokratiska flokkinum. Hesa náttina gjørdi Poul Schlüther, forsætisráðharri sína niðurstøðu:

Neyðuga lánið 500 mió. krónur verður játtað. Eisini fólkatingið góðtekur lánið, hetta varð tryggja um telefonina frammanundan.

Afturfyrir skuldi Føroyar setast undir danska umsiting, eins og Sjóvinnubankin skuldi undirleggast Fíggjargrunnin, við danskari leiðslu.

Hetta var eitt tilbøð, sum føroysku politikararnir og bankfólkini ikki kundu annað enn góðtaka.

Einki at gera

Í vikuskiftinum høvdu teir landsstýrið at gjalda gjalda skuldina í hinum banka - num.

Har var einki annað at gera. Tað varð komið langt út um miðnætt, áðrenn føroyingar so nakkalangir, saman við Egil Mølgaard, stjóra í Fíggjareftirlitinum, sessaðust á Hotel Sheraton at drekka eina øl.

Poul Schlüther var forsætisráðharri, tá Sjóvinnubankin var bjargaður. Sambært fundarfrágreiðing, sum nú er komin fram, var tað avtalað spæl, at bankarnir vóru samanlagdir, og føroyingar einsamallir standa við skuldini

Tíðindaskrivíð kom ongantið út

Áðrenn Egil Mølgaard fór avstað aftur, vísandi hann enn einaferð føroy-sku politikararnar og bankafólkini um, at Den Danske Bank fór at verða hildin fastur við síni lyfti um at standa við ábyrgd í Føroya Banka.

Egil Mølgaard legði afturat, at í veruleikanum fór stjórnin í Fíggjareftirlitinum perónliga at seta seg í samband við Den Danske Bank morgunin eftir og krevja, at tíðindaskriv varð sent út kl. 11, samstundis sum tað fór at vera almennakunngjørt at Sjóvinnu-

bankin hevði fingið nýggjan eigar. Den Danske Bank skuldi játtað, at hann at tryggjaði Føroya Banka.

Hetta tíðindaskriv kom sum kunnugt ongantið.

Teir føroyingar, sum samráðdust hesar dagar við danir, halda, at teir so dyggiliga eru lumpaðir, og halda, at Den Danske Bank longu tá hevði stungið út í kortið, hvussu teir á besta og bilgasta hátt kundu sleppa sær burtur úr ævin-týrinum í Føroyum.

Teir halda samstundis, at ætlanin var planlögð og góðkend av høgstandandi politikararum.

Birgir Danielsen sigur, at tað hevði spilt spælið, um Den Danske Bank sendi út tíðindaskriv við lyftum, sum teirongantið ætlaðu at halda. Ti kom einki tíðindaskriv, hóast fjølmiðlar og politikarar hava spurt eftir hesum frá fyrsta degi, tá Sjóvinnubankin varð bjargaður.

Dagny

Knud Sørensen, stjóri í Den Danske Bank

Egil Mølgaard, stjóri í Fíggjareftirlitinum, segði føroysku politikararunum, at hann persónliga kundi standa inni fyrri, at Den Danske Bank tryggjaði Føroya Banka, um hesin fekk fíggjartrupulleikar